

Rekordmange lønmodtagere ramt af konkurs

I 2009 blev flere lønmodtagere ramt af konkurs end på noget andet tidspunkt de seneste fire årtier. Det viser en ny opgørelse fra Lønmodtagernes Garantifond, der bliver administreret af ATP.

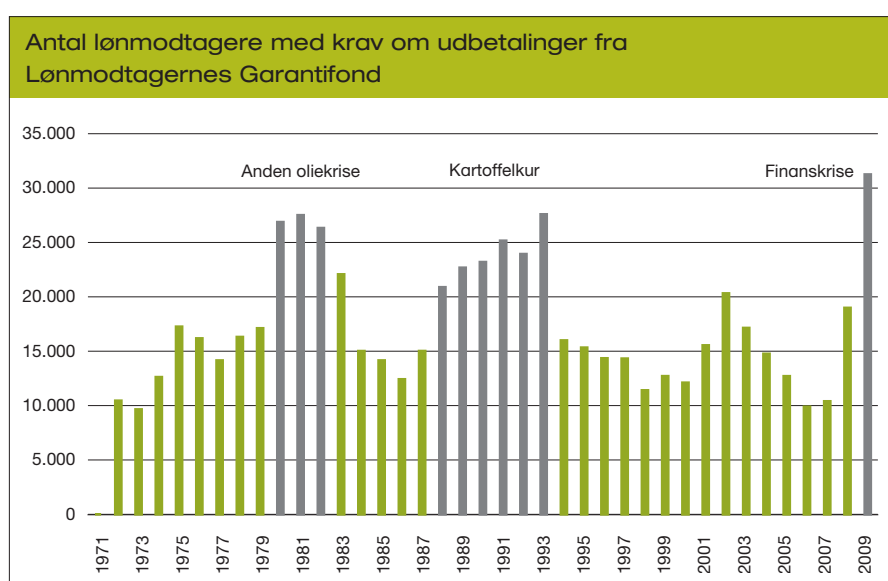
Flere end 31.000 lønmodtagere måtte i løbet af 2009 gå til Lønmodtagernes Garantifond (LG) for at få udbetalt en løn, fordi kassen var tom hos deres konkursramte arbejdsgiver.

Lønmodtagere har siden 1972 kunnet hæve løn fra garantifonden, hvis deres arbejdsgiver går konkurs og derfor ikke kan udbetale den løn, som vedkommende skylder. I fondens 37-årige levetid har der aldrig tidligere været så mange ansøgninger om lønudbetaling som i 2009.

Antallet af konkursramte lønmodtagere er rekordhøjt, uanset om man sammenligner med år, hvor økonomien har været stærk eller svag.

I 1981 – under den såkaldte anden oliekrise – ramte konkurser 27.500 lønmodtagere i løbet af et enkelt år. Præcist samme antal var berørt i 1993 – hvor Danmark var ramt af en lavkonjunktur i forlængelse af kartoffelkuren.

Begge disse år overgås altså af 2009,

Note: Antal anmeldte krav. Antal udbetalinger kan afvige marginalt – primært på grund af periodisering omkring årsskifte. Kilde: LG

Flere end 31.000 lønmodtagere krævede udbetalinger fra Lønmodtagernes Garantifond i 2009. Under anden oliekrise 1980-1982 og i lavkonjunkturerne efter kartoffelkuren 1988-1993 nåede antallet af berørte lønmodtagere ingen år over ca. 27.500 personer.

hvor flere end 31.000 lønmodtagere havde en arbejdsgiver, der anmeldte konkurs.

Hurtigt og kraftigt tilbageslag

Der er en central forklaring på den kedelige rekord: Det økonomiske tilbageslag kom denne gang langt hurtigere og kraf-

tigere, end vi har set før. Det siger Christian Hilligsøe Heinig, der er chefanalytiker i Sydbank: »Vi forventer, at 2009 udviser en økonomisk tilbagegang på op til fem procent i forhold til 2008. Det er meget voldsomt. Til sammenligning var den økonomiske tilbagegang under oliekriserne omkring en procent årligt.«

- Ifølge Christian Hilligsøe Heinig er beskæftigelsen da også faldet hurtigere end under tidligere lavkonjunkturer. I de omkring 40 år, hvor der eksisterer sikker statistik, er der ifølge ham ikke set et tilsvarende hurtigt fald i beskæftigelsen.

Mens hovedårsagen til de mange konkurs er det økonomiske tilbageslag, så er Christian Hilligsøe Heinig ikke i tvivl om, at den finansielle krise har øget risikoen for konkurs yderligere: »Nogle virksomheder har uden tvivl fået sværere adgang til lån, og i værste fald har nogle måske oplevet ikke at kunne få adgang til livsvigtig kredit.«

Flere større virksomheder

Mens antallet af konkursramte lønmodtagere er rekordhøjt, så gør det samme sig ikke gældende for antallet af konkursramte virksomheder.

I 2009 gav knap 3.300 virksomhedskonkurs anledning til krav om udbetalinger fra LG. Dette antal er ikke et ekstraordinært niveau, sammenlignet med godt 3.100 i 1993 og hele 3.500 i 1981.

Der er altså denne gang tale om, at de konkursramte virksomheder er større – altså har haft flere ansatte – end tidligere. At også større virksomheder er ramt denne gang, genkender økonom Andreas Fernstrøm fra Dansk Byggeri, der organiserer byggeriets arbejdsgivere: »Det er klart, at de mest sårbare virksomheder er de små og nystartede. Men vi oplever,

at krisen også rammer større virksomheder, der ender med at gå konkurs.«

Ifølge opgørelsen er byggeriet den branche, der er hårdest ramt af konkurser. Flere end hver 30. byggeriarbejdsgiver gik i 2009 ned på en måde, som gjorde LG's indblanding nødvendig. Det er omtrent dobbelt så mange virksomheder som i landets øvrige brancher.

»Det er især nybyggeriet, der er gået i stå. I 2009 blev der bygget i omegnen af 12.000 boliger. I 2005 og 2006 blev der til sammenligning bygget 33-34.000 boliger. Når to ud af tre opgaver forsvinder, er det klart, at der for mange ikke er andre muligheder end at dreje nøglen om. Det gælder uanset, om man er en lille eller stor virksomhed, og uanset om man har lagt penge til side til dårlige tider,« siger Andreas Fernstrøm.

Og Lønmodtagernes Garantifond forbereder sig på, at aktivitetsniveauet fra 2009 fortsætter. »I 2009 udbetalte vi samlet mere end 1 mia. kr. til lønmodtagere, hvilket var langt over rekorden fra 2002, og vi har budgetteret med udbetaling af 1 mia. kr. igen i 2010. Derfor har vi i 2010 måttet hæve bidraget fra 100 kr. pr. ansat i 2009 til 693 kr. i 2010,« siger kundeforvalter i LG Mogens Højland.

Forebyggelse en mulighed

Konkursen kan være uafvendelig, men i nogle tilfælde kan den forebygges. Det siger Svend Røge, der er national projekt-

leder for projektet Early Warning, som er finansieret af midler fra regeringens globaliseringsråd: »Nogle har ikke andre muligheder end konkurs, mens andre kan hjælpes. Hvis de henvender sig til os før en konkurs står lige for døren, kan vi hjælpe med at skære forretningsområder fra eller finde en anden finansieringsmodel, så konkursen kan undgås,« siger han.

Ifølge Svend Røge har omkring 1000 virksomheder på nuværende tidspunkt kontaktet Early Warning. Af de afsluttede virksomheder ser det ud til, at omkring 55 procent undgår konkurs, mens omkring 20 procent må gennem en konkurs. De resterende 25 procent er ikke endeligt afklaret.

Sådan fungerer LG

Lønmodtagernes Garantifond er en solidarisk fond, hvor alle private arbejdsgivere indbetaler et bidrag pr. fuldtidsansat. Pengene udbetales derefter til lønmodtagere, der har løn til gode i forbindelse med en konkurs.

Fonden har i 2009 haft indtægter på 250 mio. kr. og udgifter på 1.079 mio. kr. på grund af de mange udbetalinger. Derfor er bidraget i 2010 sat op, så fonden forsat kan løse sin opgave. Mens bidraget i 2009 var 100 kr. pr. fuldtidsansat, er det i 2010 sat op til 693 kr. pr. fuldtidsansat.